

Emlékkönyvbe – emléktörödékek akrosztichonokkal

(10 éves az Önképzőkör)

Alkalmanként összejövünk: heti egyszer;
rég tanulunk: fölöttünk tíz év szelelt el;
teret ad vad vágyinknak városi könyvtár.

Projektör izzik péntekente, csak ránk vár
a szűrt-fényű Németh László Emlékszoba,
gondolatban itt születik száz új csoda;
olykor aztán nyakba vesszük a világot,
nyílnak titkok, mit soha, senkise látott.

*

Buszunk kapaszkodik, föl, hófödte hegyre,
a tavasz hátunk mögött nevet a völgyben;
gond nélkül érkezünk meg Mariazellbe –
itt most gyönyörködünk: csodatévő hölgyben!

Mert nem akadály néki csodatámasztás,
átjutni sziklán, rengetegen;
rábízni magad: legbölcsebb választás,
igazolják rengetegen,
amen. Szeretem.

*

Budapest, kétezer-tizenhárom,
a tavasz elbújt, hideg van, fázom;
lépteink visszhangoznak bennem:
át- meg átvágunk száz kerten, termen; bazilikán, parlamenten;
zsebembe bújok a szél elől,
nehéz így a nézelőd-
és... zzzzz...Hihi. Gödöllő. Sisi.

Másnap Nagytétény, Száraz–Rudnyánszky-kastély,
álombútorok, szekreterek, cserépkályha:
rokokó, barokk. Tömény. Középkori diófaláda;
titkokat tartalmazó fiókok, pamlagok,
ilyet, én is ilyet, pont ilyet akarok!

*

Blog, melyet Oktyka ír
a honlapunkon, segít
látni elmúlt órák tartalmát,
olvasgatom gyakorta az írását,
gondolatai által múltak elevenednek.

Eme honlap fotógalériája
rögzített emlékek részletes tára,
zseniális pps-ek
és változatos alkotások színesítik,
bárki felkeresheti
e címen: www.muvtkorhmv.x3.hu, s
talán talál, ami érdekelheti.

*

Bejártuk a környék falvait,
rejtélyes, muzeális helyeit, romjait;
ellátogattunk Óföldreákra
néhány órára,
díszes gótikus erődtemploma
átível az időkön szemlesütve,
némán, maga a csoda,
épen áll; volt magtár; s Návay rendbe tette.

Egyszer el kéne menni a csomorkányi
romhoz; Anna is, Tibi is lefestette, Lajos fényképezte, Szabina megverselte;
zsúfolásig telt velünk máskor a tótkomlói tájház, templom,
itt nem voltam, fotón láttam, azt hiszem, de nem tom.

*

Csöndes múzeumok mélyén
együtt sétálunk: te és én,
rálelünk ritka részletre,
jót viccelődünk: én meg te;
érnek bonyolult hatások,
sose látjuk, mit más látott.

Képeket nézek falakon,
ami jólesik, szabadon,
tanulok nézni és látni,
ideje vonatra szállni.

*

CSatangoltam a Széchenyi-kastély kertben,
ódon, ékes díszeit szemügyre vettem:
kaukázusi jegenye, mamutfenyő, platán, tulipánfa,
a töveket Ázsiából hozta haza Béla,
yde :) Lóczy Lajos, barátja kísérte,
nem egyszer kerültek életveszélybe'
és Tibetben csaknem kutyák tépték szét.

Pár rendkívüli tárgyi emlék
idézi Béla útját: India, Japán, Borneó, Jáva,
részben Kínát is végigkutatta, -járta,
országa később díszdoktorrá avatta,
s ő gyűjteményét nemzetére hagyta,
kincseiből őriz az Andrássy úton
a Kelet-ázsiai Művészeti Múzeum.

*

CSodálom festményeid, alkotó munkád;
otthonosan mozgolódunk *egyre inkább*
rendeekben, szentekben, felekezetekben;
dúskálunk vallástörténeti élményekben;
állandó kiállítás van
szentekről, *Gótikus táblaképek, faszobrok* címmel a Nemzeti Galériában.

Táboriták, adamiták, baptisták, gnosztikusok:
illetlen, izgalmas, ijesztő szertatások;
belekódoltak vajon festményekbe a művészek direkte
olyan *eretnek* véleményt, utalást, tudást
rejtjelezve, mi izgatta vagy jellemezte az alkotót, s korát...?

*

De nehéz verset írni, hogy
rendre benne legyen minden,
amit súg a szívem,
tudjátok, szavaktól
szenvedek és
a hiányuktól
ys, és a helyes írástól. (: Isteni érzés,
na igen, amikor kész,
és ritkán van ilyen.

E verseket betűrendbe teszem:
szerkezetileg indokolt,
témái túl szétágazók;
emléktöredékeket
rakosgatok , mint kavicsokat kisgyerek.

*

Fák a vízre dőlve, mártélyi tanösvény,
a pallóson megdől minden fizikai törvény,
rejtőzködő élet, a tájban őstudás,
kilátó körött kúszó fátyoltársulás;
agónia, holt fák buknak víz ölébe:
sorsuk békalencse, mocsárszagú béke;
nem is olyan távoli Tornyai álma
és gyerekekkel van teli „*Hóttig nyögöm*” háza.

Átjutottunk, mögöttünk ösvény, mocsár, artér,
gyönyörű köröttünk az októberi háttér,
igen szép hely, azt hiszem, Szent Adorján, Mártély.

*

Giotto-freskók, szolid színek, szelíd pompa,
isteni kék, arany, Scrovegni kápolna,
látjuk a Megváltó, s szülei életútját,
ide napsugár csak ünnepnapon jut át,
csak Mária és Krisztus születésnapján
zúdul végig fény a szentek alakján
és e kápolnát Enrico a Szűznek ajánlta,
nehogy apja bűnétől szenvedjen családja,
és Dante Rinaldót a pokolba kívánta.

Mily egyedi, egységes e korai festészet;
aztán Sandro művén a tiszta lélek
rálel a bölcsességre, Merkúr fölfelé mutat, az égre;
itáliai reneszánsz nincs Leonardo nélkül,
képein a köznapi istenivé szépül, szerintem
az első: minden idők legnagyobbja.

*

G. Lili az éteri kvantum-póttag,
rég itt van, nem nevezném élőnek vagy holtnak,
alapjában távolságtartó természete
sose viselte jól, hogy bárki észrevegye;
s mikor eső után leszáll a pára,
akkor csillan szemem sarkában ruhája;
láttam az Esterházy-kastély parkjában,
követtem, egyedül, zúgott a csönd, fáztam;
ott volt Velencében, méterekkel előttünk
verekedte át magát a sikátoron, s bedőltünk;
ismeri Pállya Celesztint, s nem hiszi nőnek,
csak azért gondolom: régi, kedves ismerősök,
hisz a galériában gyakran képe előtt görnyed.

Leült Carpaccio festménye előtt a földre,
ijedten tekintett az ágyban fekvő hölgyre,
leste soká az ajtónál megjelenő angyalt,
infantia, gondolom, e latin szón agyalt,
átlapozta lázasan *A gólyakalifá-t*,
nehezen hagyta el az Accademiát;
aznap sört ittunk, és ettünk sok pizzát.

*

Gondolok rád gyakran a növények miatt:
remek fügefa és szelíd-szeder hajtás,
ezeket adta és mindkettő megmaradt,
gondozom is szépen, bármily nagy a hajtás;
utunk során jártunk egy-két mesés kertben;
sosem felejttem el, mit láttunk Melkben;
négy erény díszíti a könyvtár mennyezetet
és polcok között találnánk titkos reteszeket.

Melki Adso legendás könyvtárából
a csigalépcső barokk templomtérbe torkoll,
ritka rázós élmény volt, tömény arany, márvány,
időtlenység, s tán bizonyosság : mégis van, ki vár rám,
korona, kereszt, kard , kulcsok, kupola,
azt hiszem, még egyszer elmegyek oda.

*

Hódmezővásárhely rendkívüli város:
a paraszt Párizs; itt élt Tornyai János;
rengeteg múzeum, látnivaló akad,
az árvédelmi kőfal, villák, szobrok, kutak;
nevét nem bundás kis állatka ihlette –
gyökeret bár ez vert közhiedelembé – ,
hanem Árpád-kori alapítója –
y-t nem ismert :) – magát *Hud*-nak hívta.¹

Gondolják: eme *Hodu*, vagy Hadas vitéz
(és ily szót *legelső mondatunk*² is idé
z), volt a városnak valódi névadója,
a környéken állhatott vára, faluja.

*

Hódmezővásárhelyen tíznél több torony
az egek felé tör tíznél több templomon;
ritka szép alföldi festmény-gyűjteménye
a galériánknak Városház tövébe’,
nem egyszer keresi fel évente Art.Pagony:
gyakran adódik ily ünnepi alkalom,
ha Őszi Tárlat megnyitón kell megjelenni,
ylletve :) a Tornaiba szoktunk menni
néha kiállításra; remek, időtálló,
érdekes épület: a Fekete Sas Szálló.

---

¹ Ld. Szigeti János: *Honnan származik Hódmezővásárhely neve?* (A városnév etimológiája) In. Vásárhelyi tanulmányok, Hmv. 1970

² A tihanyi alapítólevélben (1055) olvasható az első magyar nyelvű mondatörredék: „FEHERUUARU REA MENEH HODU UTU REA”, vagyis *Fehérvárra menő hadi útra*.

Anno volt egy izgalmas feladat órán:
nevezetes vásárhelyi képszeleteket
kellett felismerni kis részlet alapján,
az jól megmozgatta a képzeletemet.

*

Haranghyékkal egyszer Pesten sétáltunk
otthonos kis utcában a Múzeum mellett,
rágódtunk képeken, Géza fasírtot evett,
valahonnan ott termett egy négylábú
állat, tépelődünk: vajon kutya-e, nem-e:
tört, vézna teste önmaga kísértete,
halovány váza csak egy valaha volt lénynek,
nehezen vonszolta magát, úgy tűnt, alig van benne élet, s
éhes tekintettel, szánalmasan egy férfit követett.

Ancival egyszerre martuk el Gézától a fasírtot,
nem késve a szenvedőhöz rohantunk és od'adtuk,
nem örült a férfi (kiről kiderült: a gazdája), hiszen
az eb egy tizenkilenc éves agár és hát: ILYEN.

*

Idén utoljára látogattunk el a
híres Szépművészeti Múzeumba;
átépítés miatt (hogyan bírjuk ki végig...?)
szünetel a nyitva tartás három (teljes) évig;
nehéz lesz, itt annyi remekművet csodáltunk,
évek óta rendszeresen idejártunk.

Ki győzné szóval mind a sok élményt,
amit itt utunk során átéltünk,
tudni akartunk, mindent, s készültünk,
itt elemeztünk hány szobrot, festményt!

*

Itthon, Magyarországon nincsenek nagy hegyek,
míg ha kicsit nyugatra vagy északra megyek,
ott a Tátra, az Alpok, körben a Kárpátok,
lyuk vagyunk, egy zöld lyuk a térképen, látjátok;
ám mi három éve találunk *kapaszkodót*,
nosza, akad majd nekünk való turistaút,
és megjártuk: a Mátrát, a Pilist, a Bakonyt.

Ez évben pedig a Mecsekbe is elmegyünk,
régí vágyunk Orfű, Abaliget kell nekünk;
zsibbadásig gyalogolunk halk lombok alatt,
igen, s meg nem állunk, az idő is szalad.

*

Jelentőséggel bír mindegyik tél vége
ugyebár önképzőkörünk életében:
nyílt foglalkozásra ez időben várjuk
gyengéd szeretettel minden jó barátunk,
nem utolsó szempont a szellemi frissesség,
és tartalmasan telnek ezek a szép esték.

Körünk életének minden mozzanata
avatott szakértelemmel tervezett,
túránk minden eleme profin szervezett:
itt van nekünk: Cserjés Kati, s Bagi Mária.

*

Legelső kirándulás veletek,
emlékszem, szünet nélkül nevetek,
nevetünk. A Dunakanyar. Visegrád;
kavicsokat keresgélisz és hajigálsz
este Szentendrén, Duna-parton állunk,
itt festett Ferenczy. *Kavicsdobálók*.

Esztergom, Keresztény Múzeum, *Visitatio*,
domborodó idomok, Suki-kehely, stáció,
itt találkozik Mária és Erzsébet,
testük két magzata egymással *beszélget*.

*

Mennyire szép az algyői templom;
a kertedről sajnós lekéstem,
gyönyörűek, tudom, a virágaid,
azokat sokat láttam képen;
rengeteg festményed díszíti szobám falát,
nekem legszebb: a *San Giorgio*, Velencében,
éles emlékeim kötnek hozzá: régi barát.

Annak idején itt tanult Szent Gellért,
neki innen indult a nagyvilágnak;
nevelője első István fiának,
aztán püspökké is nálunk szentelték.

*

Mátra volt az első Kéktúra célpontunk
és kétezer-tizenkettőben startoltunk;
rőzsét szedtünk az erdőn, nyársat faragtunk,
aztán tüzet raktunk: bizony, ezek is mi voltunk;
itt a Vörösmarty Turistaház: kényelmes hely,
nem így a kis faházak, hol szűkös,
és az emeleten (padlás!) túl keskeny a fekhely.

Kékes; kilátók; rémes, a bükkök buknak erre?;
amerre a szem lát: erdő, vadon, cserje;
túrák terén tapasztalat, első:
igen sok a harminc fokos lejtő.

*

Mátyás templom, Budai Vár, Várnegyed:
ide csoportunk kétezer-tizenegy
hűvös őszén érkezett;
áttekintettük nehezen követhető rétegeit,
lyuk nem keletkezett senki hasán,
nehéz elképzelni, milyen volt e vár,
én a Halászbástyát is megmásztam itt.

Ezután a Magyar Nemzeti Múzeum
ritka, történelmi tárgyú gyűjteményét láttuk,
zsibbadó lábakkal végigjártuk
itt az épületet, kertet, Nemecek ahol játszott; láttuk Arany Jánost.

*

Németalföld művészete terítéken,
áttekintettünk pár Pieter Bruegel képet,
döbbenetes élmény a *Bábel tornya*,
a részletek elképesztő gazdagsága:
izgalmas előadást tartott róla Klára.

Megnéztük a *Keresztvitelt*, *Parasztlakodalmat*;
átvezetett minket *Ikarosz bukása*
rövid időre (no, és Hamvas Endre) az alkímiába;
titokzatos, okot ad találgatásokra
a *Keresztelő János prédikációja*.

*

Nem egy Tintoretto díszíti a San Giorgót,
égetett a nap a templom előtt, a téren,
majd' megvakítottak a fehér kövek, stukkók,
elvesztem – újabb kis halál – Velencében;
tudom is én, hogyan leltem vaporettót,
hogy a Lidóra jussak, időben, ép(p)en.

Kagylót kerestünk, Edit verset olvasott,
a tenger zúgott, nem hallatszott nevetésed,
tavasz-illat járta fürkészve a partot ,
ilyet se láttam még, ilyen meseszépet.

*

Ott jártunk, emlékszem, a templomban
rengeteg szent díszíti az oltárképet:
mindenszentek, Mindszent; nyaralódban
otthonosan békés Tisza-parti élet;
strandolunk, úszunk, s fázunk, bár a nap éget.

Zseniális beszámolók, elemzések,
utazás művészettörténeti korokban,
zsibbadok, ha előadsz, hisz sosem tévedsz;
a lábnyomunk szétfolyik a parti homokban.

*

Pardon, ha e líra néhol túl személyes,
egyszersmind máshol meg túl személytelen,
sekélyes, nem egységesen szenvedélyes,
tudniillik memóriám reménytelen,
ide-oda szelektál, bocsánatot kérek.

Kétezer-nyolc február huszonkettedikén,
a második nyílt foglalkozáson: jöttem én
történetünkben először az Önképzőkörbe;
akkoriban a PMK emeletén
lány boltozatú délutánokon gyűltünk össze,
izgalmas volt a téma: reneszánsz Itália,
nos maradtam, azóta sem sikerült leráznia.

*

Profi versmondóink: Nádai Márta
és Szőke Márta és Balog Erzsébet,
tehetségük megörvendezteti,
elkápráztatja a közönséget;
remegek, ha Edit belekezd egy prózába.

Pár éve közös novellát írt az Art.Pagony:
átadtuk egymásnak a folytatásos szöveget egy
lapon, mindenki toldotta; írtunk nagyon.

*

Rólad a Pilis ugrik be elsőre,
ottani kis kalandunk a mentővel;
zöld és ezüst, Thirring-sziklák, mohos fák,
gyalogoltunk, sorban, mint a kislibák,
ott, hol egy-egy óriás bükk lomha törzse
nyúl az égbe, vagy pont úgy tesz, mintha dőlne;
itt dobog a Föld jóságos lány szíve;
néztük itt az alkonyt: milyen lány színe;
és: itt hunyt ki Gertrúd rövid élete.

Pálosok a Pilisben: Fehér Lelkek rendje,
itt virrasztottak, edzettek a mennyre;
ránk itt kaland várt, elemeztünk *Bánk bánt*; s ránk várt
otthonunk (néhány napra): a Báró Eötvös Loránd ház,
s mikor este lett és elfáradt a testünk,
kiadósan vacsoráztunk, aztán ágyba estünk,
aztán, álmomban a fák közt sétált: báró Eötvös Loránd.

*

Sokszor biztattál, hogy csak bátran vezessek,
pánikolok, tudom, s kértelek, ne vess meg;
igazi nyáridőt fogtunk ki Mártélyon,
sétáltunk, s legeltettük szemünk a tájon,
s fotózkodtunk, fontos, legyen tárgyi emlék,
állunk Tisza-parton: sok, nagyszerű elmék,
körültünk minden él, sehol sincs a nemlét.

Legyen művészet vagy tudomány:
az ihlet isteni adomány;
jólesett a gondoskodásod,
oly sok volt erőd és tudásod;
s itt hagytad örökül hiányod.

*

Számos csoporttársam szívesen
alkot: Anci rajzol, Géza versel;
bizony a fotózás: művészet,
órákig nézek egy sikerültebb képet

Art.Pagony honlapunkon; Anna, Tibi fest;
nagyszerűket ír Kati; szervez Marika;
többen szavalnak; Zsuzsa hidegtűje
óta tudom, milyen is a grafika,
na jó, lehet, nem tudom; sok a jó előadó; Lajos
is fotózott, s készített számos tűzzománcot;
azaz: mi teremtünk semmiből világot.

*

SZínházba szívesen betérünk bárhol,
a retikulódban kis vizet csempészttem,
lehet, nem jó szemmel nézted ténykedésem,
még arra emlékszem az előadásból:
a víz kifolyt. *Jólélek*: egy Brecht darab volt.

Jó, ha tudod: *vízöntő a horoszkópom*,
utaltam később, magam mentve gonosz módon;
de spongyát a múltra; hisz vár ránk sok túra,
ittthon s idegenben: templomok, kastélyok,
te velem, azt kívánom, mindig csak légy ott!

*

SZépség a lélekben, szívben,
igazi mélység egy ívben,
lágyan omló ruhavonalak,
áradó álmok, mozgó falak,
gyöngysor, mosoly, mozdul a kép:
ilyen a tökéletesség.

Képeket nézünk, s át- meg átjár,
legyen: erdő, opera, képtár:
át- meg átjár ereje,
reszketek, lelkem tele,
a helyem pedig itt, vele.

*

SZlovákiában, a Felvidéken
őriztük a nyugalunkat szépen;
kétezer-kilencben az Art.Pagony kör fölkeresett
egy-két helyet: Kassa, Bártfa, Lőcse, Késmárk, Eperjes.

Mozart zenéje: madarak szívverése;
ádáz harc dúlt bennem, mikor az étteremben
remegve vártuk a kiszolgálást, két órán át;
tettünk egy kört a nagyóri kastélyban,
ahol néhány Mednyánszky-festmény van.

*

Vidáman telnek az órák, N. Kátival
az első sorban ülünk, s persze figyelünk,
de elsősorban egymásra,
aztán előfordul, hogy zavarunk, (az a pár halk szavunk),
illetve mások zavartatják maguk általunk,
nem szokott nagyon elfajulni,
én mégis szeretnék hátrabújni.

Esténként olykor beszélgetünk,
remek a séta óra után,
zsivaj nem zavar, lépkedünk
ilyenkor boldogan az utcán.

*

Veletek közös az ünnep, (s kifecsegek titkokat itt:)
amikor közeleg a karácsony,
remegőn, fehérén, angyalszárnyon,
glóriásan érkezik Rozgonyiné Piroska, Ihászné Kati;
átadják az előre kitervelt ajándékot, például:
nyakkendőt, art.pagonyosat, selyemből, kitűnő,
évenként új meglepetés: egy kulcstartó, egy kitűző.

Miután műsort adtunk,
ami rendszerint játék, zene, szavalat,
roskadásig megrakott asztalokat
illedelmesen fosztogatunk,
amíg csak kitartanak a finomság-hegyek,
nem gondolok arra, hogy hazamegyek;
nem; és túsul ejt a szeretet.

*

Szeretném tisztázni,
hogy e rövidke versek csak szilánkok, felvillanások
a felfoghatatlan és végtelen Alefen, melyet a
beszélgetéseink és az együtt töltött idő
yelent nekem

valóban, és ezt nem csak azért találtam ki, h
ogy meglegyen Kati öröme és szabad verset írjak vagy tördelt prózát;
lehetne-e vajon mindenkit szíven találni szavakkal egyformán,
tortaként szeletelni egyen darabokra föl azt a káprázatot, mit visszatükröz

a múltnak kútja, tekintet nélkül a
kapcsolatrendszerekre, kulturális kódokra, korra, nemre,
igenre, minden olvasott és olvasandó, megírt és még írandó szövegre...

egységet érzek mégis és itt nem a *Tabula smaragdina* értelmében
létező végső titokra gondolok
közvetlenül, bár közvetve tán igen, amennyiben *Minden Egy*;
összességében e letört kis szilánkok
vázává állnak össze:
egy történet vázává, mely mindnyájunké,
tehát ki-ki magát is nézheti és az egészet is, és nagyban függ
tetőled, mennyit látsz belőled
eme vers-szeletekben; olvasd őket békével, szeretetben!

*

Szeretek Veletek! Közös dolgunk
a túság, opera, múzeumok;
bolondja lettem művészeteknek,
imádok mindent, mit ti szerettek;
nagyon hálás vagyok a sok szépért,
amit átéltem ingyen avagy pénzért;

ígérem, hogy hozzátok mindig hű leszek,
remélem, ünneplünk sokszor tíz éveket;
teljesüljön mindenki legnagyobb álma,
aki írta, továbbra is magát ajánlja.

(2015. március-április)